

viny nemají přiměřené náhrady. Osvědčení to dlužno pokládati za postačitelné, ježto v nařízení ze dne 25. června 1920, čís. 409 sb. z. a n. přesehně důkazu v té příčině se nevyžaduje. Na tom nemění ničeho obsah zprávy téhož obecního úřadu ze dne 20. dubna 1921, podané k soudnímu dotazu ze dne 15. dubna 1921, kdyžtž vzhledem k tomuto dotazu v podstatě vyznívá přece jen v ten rozum, že v L. jest dostatek bytů sezonních, které lze upravit na stálé byty. Právem však stěžovatelé vytýkají, že tím není zodpověděna otázka, zda dotyční vlastníci domů s byty sezonními jsou, po případě byli ochotni, pronajati tyto byty stěžovatelům na stálo, kdyžtž zpeněží je lépe a výhodněji i pohodlněji bez nákladných adaptací pro lázeňské hosty, — pokud se týče zda vlastníci domů jsou, po případě byli ochotni provésti příslušné adaptace bytu na byty celoroční, ať již na vlastní útraty či na útraty stěžovatelů. Přiměřencu náhradou za dosavadní stálý byt stěžovatelů může však býti zase jen byt stálý, nikoli byt sezonní. K okolnostem, jež vymáhající věřitel ve svém rekursu přednesl k vyvrácení tvrzení povinných, že nemají bez své viny přiměřené náhrady, jakožto k novotám v exekučním řízení nepřipustným nelze míti zření.

Čís. 1076.

Za zavinění svých pouhých pomocníků ručí i hromadná osoba pouze v mezích §§ 1313 až 1315 obč. zák.

Neschopností dle § 1315 obč. zák. sluší rozuměti trvalou vlastnost zjednané osoby; pouhá neopatrnost a nepozornost, pokud se týče pouhé nedopatření v tom kterém jednotlivém případě není nutně důkazem neschopnosti. Lhostejno však, zda zaměstnavatel věděl o neschopnosti svého pomocníka.

(Rozh. ze dne 31. května 1921, Rv II 82/21.)

Žalobce jel v podvečer na kole městem a, srazil se na křižovatce ulic s neosvětleným kočárem, řízeným kočím žalovaného těžířstva, spadl s kola a těžce se poranil. Žalobu o náhradu škody proti těžířstvu procesní soud první stolice zamítl v podstatě z těchto důvodů: Kočí Josef L. byl uznán právoplatně vinným přestupkem dle § 335 tr. zák., kterýmžto výrokem jest soudce civilní vázán (§ 268 c. ř. s.). Zavinění žalovaného těžířstva jest posuzovati s hlediska §§ 1313 až 1319 v tomto případě s hlediska § 1315 obč. zák. Žalobce musel by prokázati, že Josef L. nemá potřebných schopností ke službě kočího, že žalovanému těžířstvu byla jeho neschopnost známa a že mu tudíž lze přičítati vinu ve výběru, poučení a dohledu. Žalobci se však dukaz v tomto směru nezdařil, ježto výpovědi všech svědků jest prokázáno, že se Josefu L-ovi ve výkonu jeho služby nedalo dosud ničeho vytknouti, žalované těžířstvo neustanovilo tudíž vědomě neschopnou osobu kočím a nesvěřilo mu, znajíc jeho neschopnost, řízení kočáru. Odvolací soud rozsudek potvrdil. Důvody: Napadený rozsudek shledává důvod pro zamítnutí žaloby v tom, že není prokázáno, že by bylo žalované těžířstvo ustanovilo vědomě neschopnou osobu za kočího a že ho pak, vědouc o jeho neschopnosti, nechalo kočárem jeti, tak že nemůže býti zavázáno k náhradě škody, protože mu nelze klásti za vinu, culpa in eligendo, instruendo et

inspiciendo. Tomuto právnímu názoru prvního soudu ohledně vědomost o neschopnosti kočího odvolací soud však nemůže přisvědčiti. V § 1315 obč. zák. jest sice v zájmu bezpečnosti všeobecného styku zotřeno ručením potud, že jednající ručí za neschopnost prostředníkovu i tehda, když mu tato neschopnost při jeho ustanovování nebyla známa a ani nemusila být známa. Tím je rozřešena pochybnost ve výkladu, již vyvolalo nejasné znění § 1315 obč. zák. před vydáním třetí novely k obč. zák., ve smyslu přísnějšího názoru, chránícího vespolný styk, aniž tím bylo zavedeno ručení za plný výsledek. Kdo k jednání ve svůj prospěch ustanovuje neschopnou osobu, činí to na své vlastní nebezpečí a ne na nebezpečí jiných osob, jež tím přicházejí ke škodě. Toto ručení nastává i tehda, když nestihá vina ani pomocnou osobu při škodlivém jednání, ani jednajícího mu velbě a ustanovení této osoby. Ručení však nastupuje, nehledě k samotnému zřejmému předpokladu, že škoda byla způsobena v této vlastnosti, t. j. při výkonu a ne jen příležitostně za výkonu pro jednajícího, jen tehda, když škoda má svůj duvod v neschopnosti osoby, tedy když nastala tímto nedostatkem schopnosti. V tomto případě neobjevily se za sporu žádné podklady, z nichž by bylo vysvítalo, že kočího Josefa L-a lze považovat za neschopnou osobu, naopak i odvolací soud běže na základě dukazu první stolicí provedených souhlasně s prvním soudem za prokázání, že Josefa L-a nelze považovati za neschopného kočího, zvláště když mu posud nemohlo býti nic kladeno za vinu. Okolnost, že tento kočí kritikého dne v Mě. Ostravě na křižovatce neopatrně a bez světla jel, takže zavinil úraz, který se přihodil žalobci, jenž proti němu jel na kole, zajisté, hledí-li se na věc přísně, tohoto kočího pro budoucnost diskvalifikuje a má za následek, že žalovaná strana nyní s tím musí počítati. Ojedinelá nedbalost však může se státi i pomocníku jinak úplně schopnému. Nelze taktéž považovati za právně mylné, má-li první soud za to, že ručení žalované strany jako právnické osoby za jednání jejího kočího je pouze v míře § 1313—1315 obč. zák. Neboť zde přichází v platnost zásada § 26 obč. zák., protože není nikde zákonem vysloveno, ani není věcí samou ospravedlněno, že by hromadná osoba, vyjma poměr smluvní, měla býti přísněji posuzována než jednotlivá osoba. V témž stavu totiž, jako hromadná osoba nachází se kupec ve velkém a vůbec každý podnikatel ve velkém. I on musí práce svého podniku provádět pomocníky, a když zákon tato konání při podnikateli jednotlivci považuje za jednání jiných osob, nelze nahlédnouti, proč by táž konání, je-li tu hromadná osoba podnikatelem, měla býti považována za její vlastní jednání. Proto též hromadná osoba ručí ze škody, jež byla jejími pouhými pomocníky mírou poměr smluvní způsobena, jen za předpokladů § 1314 a násl. obč. zák.

D ů v o d y :

Výtka, že odvolací soud nesprávně posoudil věc po stránce právní (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), není odůvodněna. Jde pouze o to, dlužno-li kočího Josefa L-a pokládati za osobu neschopnou ve smyslu § 1315 obč. zák. Odvolací soud správně vyložil, že novelisací § 1315 měly býti odklizeny pochybnosti, plynuvší z původního jeho znění v tom směru, zda požadavek vědomosti se vztahuje jen na nebezpečnost, či také na neschopnost zjednané osoby. Jinak nebylo nic změněno na zásadách dotčeného ustanovení

zakona. Judikatura a literatura však vždy stály a dosud stojí na stanovisku, že pouhá neopatrnost a nepozornost pokud se týče nedopatření v jednotlivém případě nedokazují ještě neschopnosti zjednané osoby. A to vším právem. Neschopností dle § 1315 obč. zák. sluší rozuměti trvalou vlastnost zřizencovu, která záleží buď v nedostatku potřebných znalostí praktických nebo ve vadnosti povahy, a činí zřizence nezpůsobilým, by obstarával bezvadně práce, k nimž byl zjedнан. Nejvyšší soud nemá tedy příčiny, by se odchýlil od stanoviska výše naznačeného. Důkaz pak, že kočí L. jest neschopnou osobou ve smyslu svrchu uvedeném, náležel žalobci; tento však neprovedl tohoto důkazu. Plyneť opak ze skutkových zjištění nižších soudů. Jinak lze odkázati dovolatele na důvody rozsudku odvolacího soudu, které hovoří stavu věci a zákonu a nejsou vyvráceny vývody dovolacího spisu.

Čís. 1077.

Obmezití tarifem ručení za ztrátu, schodek anebo poškození zavazadla na určitý peníz, jest přípustno pouze ohledně cestovních zavazadel, nikoli však též ohledně zavazadel, uložených v nádražní šatně.

Za zavazadla, uložená v nádražní šatně, ručí obecnstvu pouze a jediné dráha, byť i šatnu zadala soukromému podnikateli.

(Rozh. ze dne 1. června 1921, Rv II 79/21.)

Přerušivši jízdu po železnici uložila žalobkyně v nádražní šatně na schovací lístek koš s prádlem a šatstvem. Lístek, opatřený označením dráhy a firmou podnikatele šatny Leopolda H., obsahoval na rubu upozornění, že za zavazadla poskytuje se odškodné nejvýše 100 Kč. Uložený koš vydán byl zřizenci šatny na padělaný schovací lístek neznámé osobě. Žalobou na železniční erár a podnikatele šatny Leopolda H. domáhala se ukladatelka výroku, že jsou oba rukou společnou a nerozdílnou povinni odškodniti ji za ztracený koš i s obsahem. Procesní soud prvního stupně uznal dle prosby žalobní, vycházející z názoru, že pasivně ke sporu jsou legitimováni obě žalované strany, podnikatel šatny proto, že iako samostatný podnikatel schovací smlouvu uzavřel, žalovaná dráha pak proto, že podle § 39 žel. dopr. ř. postihuje ji povinnost, postarati se o šatnu, a tudíž i ručení za uložená tam zavazadla, dále že ztráta nastala vinou obou žalovaných, poněvadž zavazadlo při patřičné obezřetnosti nebylo by bývalo vydáno na padělaný schovací lístek a žalovaná dráha nepostarala se o patřičný dozor na podnikatele, a posléze, že při solidární zodpovědnosti obou žalovaných nepřichází v úvahu tarifové obmezení náhradní povinnosti na 100 K, mající význam jen v poměru skladatele ku dráze. Odvolací soud žalobu proti podnikateli dráhy zamítl, proti dráze zamítl ji, pokud domáhala se náhrady přes 100 K. Důvody: Spolužalovaný Leopold H. není ku sporu pasivně legitimován. Neboť dle předpisu § 39 želez. dopr. ř. má správa dráhy postarati se o to, by ve stanicích byly po ruce vhodné místnosti pro přechodné uschování zavazadel (šatna). Dle tohoto jasného znění zákona jest správa dráhy pouze povinna místnosti pro uschování zavazadel poříditi, není však nijak povinna, by sama uschovací službu v nich prováděla, naopak může službu